

A temetés és részvét.

Dr. Somogyi Szilveszter polgármester 10 órákor értesült Tömörkény haláláról. Azonnal rendkívüli ülésre hívta egybe a tanácsot, amely fél 11 órákor már teljes számban együtt volt. — Azért hívtam össze a rendkívüli tanácsulást, — mondta a polgármester — mert értesülésem szerint Tömörkény István, a Somogyi-könyvtár igazgatója, az országos nevű író meghalt. Szeged legnagyobb fia volt, akinek híre-neve messze túlhaladta a város határait és a városnak vele szemben kötelességei vannak.

Ezután dr. Gaud Endre előterjesztésére a tanács a következő határozatot hozta: Miután Tömörkény István működésének színhelye a kulturpalota volt, a tanács a kulturpalota előcsarnokát jelöli ki a ravatalozás színhelyéül. A város saját halottjának tekinti s gondoskodik eltemetéséről, a városházára és a kulturpalotára fölhuzzák a gyászbogót, a temetés ideje alatt a városháza harangja fog kongani, a város koszorút helyez a ravatalára, gyászjelentést ad ki, a tanács részvétirátot intéz a

gyászoló családhoz s testületileg is kifejezi részvétét s testületileg vesz részt a temetésen, ezenkívül gondoskodik dicsőíró hely kijelöléséről.

A temetési szertartást Várhelyi József prépost-kanonok fogja végezni négy lelkesével és a halott fölött a Dugonics-társaság megbízásából dr. Balassa Ármint, a tanács megbízásából Móra Ferenc mond beszédet.

A tanács határozata értelmében Tömörkény Istvánt csütörtökön délután négy órákor temetik a kulturpalotából. A temetést a város rendezi. A gyászszertartáson testületileg megjelennek a Dugonics-társaság tagjai, amelynek az elhunyt főtitkára volt, a szegedi újságírók, továbbá a fővárosi és vidéki irodalmi társaságok küldöttségei. Tömörkényt a Petőfi-Társaság még hosszú évekkel ezelőtt beválasztotta tagjai sorába. A temetésen a város hatóságának tagjai is megjelennek teljes számban, dr. Somogyi Szilveszter polgármester vezetésével.

Tömörkény István holttestét kedden este 8 órákor a lakásról a kulturpalotába szállították, ahol fölraflatolták.

Tömörkény István élete, művei és pályafutása.

Tömörkény István 1866. december 23-án született Cegléden, ahol édesanyja átutazóban volt. A vasuti kocsiiban lepte meg a golya innen ered a következő derűs mondása:

— Ott születtem, ahol sohasem voltam.

Családi nevén Steingassner Istvánnak hívták. Atyja makói vendéglős volt, itt végezte el a négy gimnáziumot. Ezután Szegedre költöztek, ahol atyja a „Hétválasztó” vendéglő tulajdonosa lett, ő maga pedig beállott Kovács Albert gyógyszerésztárába gyakornoknak.

Kovács Albert egyike volt a legkedvesebb közéleti embereknek; az ő patikája szinte tengelye volt az akkori szegedi életnek. Nem volt nap, hogy legalább a fél város meg ne fordult volna nála. Valószínűleg ez a színes, mozgalmas élet adott elhatározást a kis Steingassner Istvánnak az irodalmi pályára. Az alig 18 éves fiatalember 1884-ben beküldte a „Szegedi Híradó”-hoz legelső tárcáját „Sugáruti séták” címmel. A tárcák, melyet később folytatott, Tömörkény István névvel jelent meg; ezt a nevet választotta később nevéül is.

Néhány héten keresztül küldöztette szorgalmasan a tárcákat a „Szegedi Híradó”-nak, amelynek szerkesztője, Nagy Sándor csakhamar figyelmes lett a friss, eleven és eredeti írásokra. Végül is szerkesztői üzenetben föl hívta a szerzőt, hogy jelentkezze nála. Steingassner István meg is jelent a szerkesztőségben és Nagy Sándor nyomatlan leszerződöttette a Szegedi Híradóhoz munkatársnak. Ettől kezdve nem szerepelt többet családi nevén; végleg Tömörkény István maradt.

Nemsokkal ezután megindult a „Szegedi Napló”, amelynek szerkesztője, Enyedi Lukács (később államtitkár) szerződöttette. Tömörkény István törvényszéki és rendőri riporter lett. Szerkesztői mindig nagyon szerették; a legszürkébb hírt is teleszította áldott poéziséval. Első cikke Budapesten a Pesti

Hírlapban, 1897-ben jelent meg. Ennek története a következő:

Schmittely József, a Pesti Hírlap szerkesztője bizonyos ügyben leutazott Szegedre. Mint ez történni szokott, a fővárosi kollega tiszteletére a helyi sajtó munkásai összejöttek egy kávéházban. Mikor Tömörkény bemutatkozott, Schmittely, akinek akkor már régen feltűntek Tömörkény írásai, elővette jegyzetkönyvét és egyik lapjára fölirt egy mondatot. Mikor aztán távozásra került a sor, Schmittely kivette jegyzetkönyvét és kitépte belőle a lapot, amelyre pár óra előtt, a bemutatkozáskor valamit fölirt. Átadta Tömörkénynek a lapot a rajta levő mondatral: „Minden Tömörkény-tárcáért 25 forintot fizetek.”

Ettől az időtől kezdve Tömörkény állandó tárcáíró-munkatársa volt a Pesti Hírlapnak. Nemsokkal ezután a Pesti Naplótól kapott ajánlatot, hogy legyen tárcáíró munkatársává. Tömörkény István ezt az ajánlatot is elfogadta.

Később, hogy Kenedyék kiváltak a Pesti Hírlaptól, az Az Újságba kezdett dolgozni Tömörkény, majd a „Magyarország”-ba írta tárcáit, ahova a legutolsó ideig minden vasárnap tárcákat írt.

Az 1899-iki szeptemberi közgyűlés segéd-könyvtárossá választotta Tömörkény Istvánt a Somogyi könyvtárba, majd 1904 február havában Reisner János halála után könyvtár igazgatóvá választották. Igazgatói működése ideje alatt nagyon föllendítette a Somogyi-könyvtárt, amelynek kiváló vezetéséért az országos fölügyelőség is mindenkor elismeréssel adózott neki.

Tömörkény István novellái, rajzai és egyéb művei könyvalakban is megjelentek. Első könyve „Szegedi parasztok és egyéb urak” címmel 1893-ban jelent meg. Ezt követte a „Betyárlegendák” 1898-ban, majd ugyanebben az évben a „Jegenyék alatt” ci-

mű kötete. A „Vizenjárók és kétkezi munkások” 1901-ben, a „Gerendás szobából” 1904-ben a „Förgeteg János mint közérő és más elbeszélések” 1905-ben, a „Különféle magyarok, meg egyéb népek” 1907-ben, „Napos tájak” 1908-ban, „Ne engedjük a madarat . . . s más holmik” 1910-ben, „Bazsarózsák” 1911-ben és az „Egyszerű emberek” 1913-ban jelent meg. Több könyve több kiadást is megért, ezek közé tartozik az „Egyszerű emberek” is, amely most jelent meg második kiadásban.

1914-ben írta meg a „Barlanglakók” című nagyhatású egyfelvonásosát, amely először a budapesti Nemzeti Színházban került színpadra és innen bejárt minden vidéki színpadot. A „Barlanglakók”-at később Damó Oszkár mozifilmre is átdolgozta.

Tömörkény István a Szegedi Híradótól vonult be katonának a 46-ik gyalogezredhez, amellyel együtt nemsokára Boszniaába került. Katonai szolgálatának harmadik évében Bécsbe került az ezrede; innen tért vissza Szegedre. Katonaidejéről, de különösen boszniai élményeiről írta legszebb dolgait.

Tömörkény íróársait és az újságírókat nagyon szerette. Ha valami konfliktus merült föl a helyi sajtó tagjai között, mindig az ő döntésére bízták a vitás ügyeket. Általában a puritán becsületesség, lelkiismeretesség és kötelességtudás jellemezte. Dolgait mindig alapos előkészítés után, személyes tapasztalatai alapján írta. Kereste a paraszttal az érintkezést és ezért igen gyakori vendége volt a kocsmáknak, ahol élénken beszélgetett későbbi elbeszélései hőseivel. Rövid tárcát ugyyszólván sohasem írt; mindig azt mondta:

— Azért a pénzért, amit ezért kapok, meg kell dolgozni.

Szeged irodalmi társaságának, a Dugonics-Társaságnak Tömörkény István főtitkára volt. A társaság matinéin több fölolvastást tartott.

1896-ban nősült; Kiss Pál vendéglős Emma nevű leányát vette feleségül. Házasága és családi élete a lehető legboldogabb volt; két gyermeke van: László és Erzsébet. László a műgyegetem hallgatója; jelenleg mint géppuskás hadnagy az orosz fronton harcol és eddig már több kitüntetést szerzett. Erzsébet a tanítónőképzőt végezte.

Keller Ármint írógépszaküzlet és javító műhelye.
Szeged, Széchenyi-tér 8. Telefon 363.

Keller

írógépszalag-szénpapír (carbon) és használ
írógépek állandóan raktáron. Vidéki rendelések aznap intézettek el. Telefonhívásra azonnal jövők.

Villany-

világítási berendezéseket
megbízható és szakszerű
kivitelben jutá-
nyosan készít: **FONYÓ**
SOMI világítási vállá-
lata Kőcsey-u. 4.
☐ TELEFON: 165. sz. ☐

Krauszné, Landesberg Böske
(Szeged, Lőw Lipót-utca 15. szám.)

kalap szalónjában

bécsi bevásárló utjáról hozott legdivatosabb és izléses kalap modellek kaphatók.